

RAMON DE BASTERRA
OPERA LUI TRAIAN

MCC

Editura Mica Valahie
București, 2011

RAMON DE BASTERRA
OPERA LUI TRAIAN

ISBN: 978-973-7858-98-6

RAMON DE BASTERRA

OPERA LUI TRAIAN

**Traducere, studiu introductiv și note
de
CARMEN BULZAN**

MV

MICA VALAHIE

București

2011

Permisiunea de traducere și tipărire a fost obținută de Carmen Bulzan de la Editura Espasa Calpe din Madrid, cea la care a apărut lucrarea în 1921.

Cartea cuprinde 9 fotografii care aparțin lui A. Vivanco.

Coperta: Florina Bulzan.

Imaginea reprezintă coperta originală a cărții apărute în 1921.

Pe coperta 4 este o fotografie a lui Ramon de Bastera apărută în lucrarea lui Federico Carlos Sainz – *Creadores liricos vascos* (Creatori lirici basci), Editorial „La gran Enciclopedia Vasca”, 1972, Bilbao, Spania.

Lucrare apărută cu sprijinul
Asociației Culturale IUVENTUS TRAIANI
din Drobeta Turnu Severin

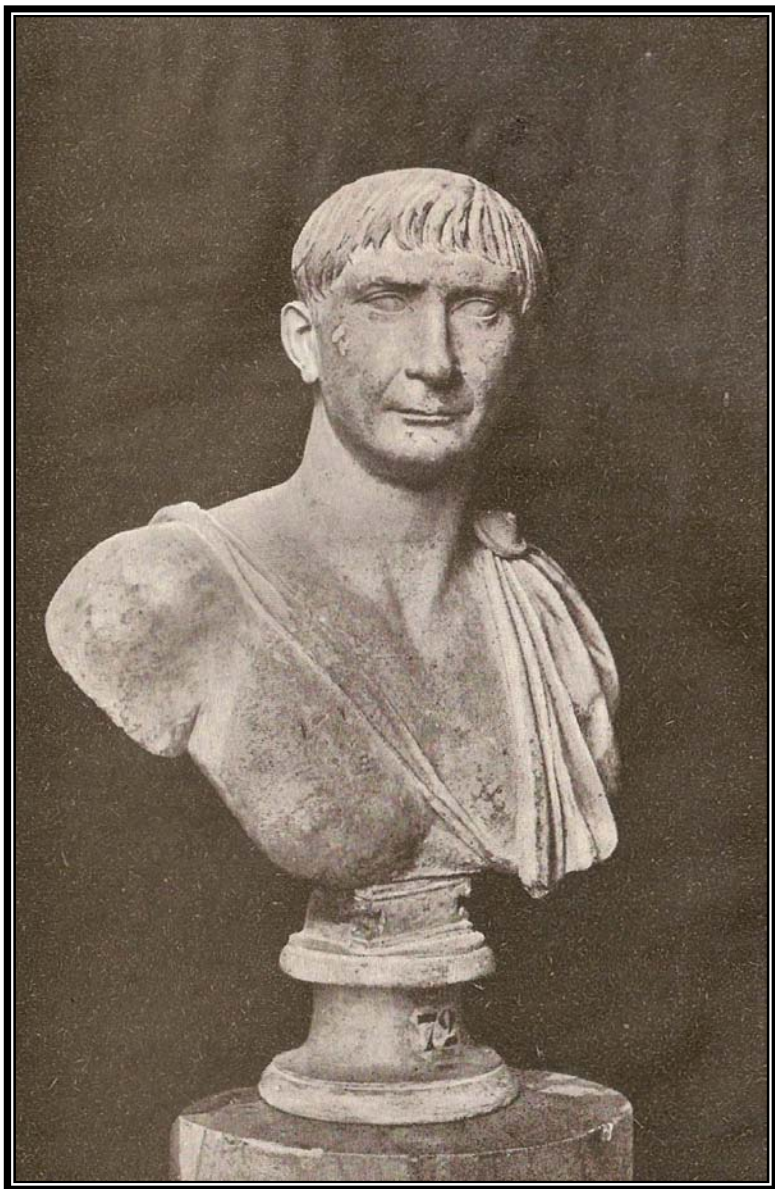

EDITURA MICA VALAHIE

Tel. 0722.33.99.84, 021-642.51.02

www.micavalahie.ro

micavalahie@yahoo.com

Bustul Împăratului Traian, conservat în Capitoliu, Roma

Studiu introductiv

Prima carte despre România scrisă în limba spaniolă: *La obra de Trajano (Opera lui Traian)* de Ramon de Basterra

Introducere: *Nevoia de autocunoaștere și cunoaștere a celuilalt*

Pentru românul preocupat de destinul poporului său, de percepția imaginii sale în lumea de azi, de aspirația pentru a-i fi recunoscută identitatea, este firească acea căutare a unor elemente de identitate care să ofere argumentele credibile și indubitabile ale apartenenței sale la Europa.

Una din regulile de investigare a vieții sociale, stabilită de sociologul francez E. Durkheim (1), este aceea de a căuta argumentele explicațiilor funcționării vieții sociale prezente în faptele anterioare, adică pentru a ști cine suntem, trebuie să știm cine am fost. Numai după aceea vom putea fi convingători în a demonstra și altora, care poate din ignoranță sau alte interese nu vor să știe, și să aspirăm la ceea ce de drept ni se cuvine, a avea recunoașterea noastră ca țară europeană, cu toate consecințele care decurg din aceasta. Altfel, doar căutarea în trecut și rămânerea în acel trecut cu nostalgia unui timp pierdut ne văduvește de șansa construcției.

Argumentele ne sunt oferite de întreaga noastră istorie, în care elementele de romanitate, latinitate și creștinism ne plasează într-un spațiu inconfundabil european. Și nu unul oarecare. Întoarcerea la origini, la începuturile formării noastre ca popor, ne oferă argumente ontologice legate de figura Împăratului Traian, căci el este,

precum spune Samuil Micu, «săditorul și părintele românilor».

Trăim în societatea cunoașterii și nevoia de autocunoaștere și de cunoaștere a Celuilalt poate fi satisfăcută în condițiile libertății democratice prin manifestarea dreptului de expresie, de circulație ș.a.m.d. Prin cunoașterea celuilalt ajungem, prin raportări valorice, să ne cunoaștem pe noi înșine mai bine. Drumul spre sine trece prin celălalt adesea, de aceea căutările doar în propria istorie, în propriile fapte de viață, lecturile din autorii români, observațiile românilor a propriei Români nu au fost și nu vor fi niciodată suficiente pentru a ști cine suntem cu adevărat. De aceea avem nevoie de celălalt, un partener de dialog întru cunoașterea de sine. Iar celălalt nu este doar un conațional, ci călători care ne-au vizitat, oameni de știință, diplomați, care au ajuns în România și apoi au scris despre România. Cum se cunoaște o țară? Doar vizitând-o? Documentându-te și scoțând informații și concluzii din lucrările altora? Numai din literatură, din traduceri? Desigur nu doar atât, ci printr-o interpretare culturală proiectată în experiența directă, o experiență organizată, corectată și integrată într-un sistem de referințe culturale.

Percepția imaginii poporului despre o țară este formată din clișee, imagini mediatizate care vorbesc mai mult despre prezent și prea puțin despre trecut. Personajele sunt fie oameni politici, personalități sportive, de cultură. Așa se face că pentru românul obișnuit, dinainte de 1989, Spania se rezuma la: Franco, Sarita Montiel și Real Madrid, iar pentru spaniol, România era țara lui Ceaușescu, Nadia Comăneci, Hagi. Recuperarea istoriei, a operei lui Traian, poate deveni emblematică pentru ambele țări într-o Europă în căutare de imagini identitare, care apropie, dar și diferențiază, îmbogățindu-ne reciproc. Imaginea pe care o avem despre ceea ce a fost se construiește din scrierile

istorice, din mărturiile nescrise, prezența monumentelor, a tradițiilor și obiceiurilor, din studiile comparate cu popoarele latine, din traduceri. Această construcție teoretică, din care face parte figura ilustrului împărat, deci și noi, prin însăși geneza noastră ca popor, conține elemente ale unei imagini “ideal-tip” (2) asupra lumii europene de ieri, repere pentru o sociologie a unei Europe unite de mâine.

Imperiul Roman din vremea lui Traian reprezintă epoca de maximă înflorire și apogeu spațial ale imperiului, iar *Baetica* (spațiu ce corespunde azi actualei Andaluzia, Spania) și *Dacia*, reprezentau două provincii romane din extremitățile de Vest, respectiv Est, ale Imperiului Roman. Toate acestea nu se puteau realiza decât prin promovarea unor valori civilizatorii, dar și prin calitățile de excepție ale celui care a fost Împăratul MARCUS ULPIUS TRAIANUS (3). Romanizarea s-a făcut prin mai multe instrumente dintre care *latinizarea* și *urbanizarea* au fost poate cele mai importante. Limbile spaniolă și română sunt dovezile incontestabile ale apartenenței popoarelor spaniol și român la lumea latină, iar viața în cetățile romane dădea drepturi recunoscute prin lege tuturor locuitorilor lor, de care s-au bucurat de fapt toate populațiile cucerite. O dată cu urbanizarea, populația a învățat ce este cetățenia. Dacă dacii reprezentau o etnie, prin apartenența strămoșilor noștri la un teritoriu, la o patrie naturală, dobândirea cetățeniei romane ne plasează într-un spațiu al unei “patrii de adopție” în care Roma era centrul, iar marginile delimitau lumea civilizată. Cetățenia europeană de azi poartă în sine germenele cetățeniei romane, căci elementul civilizator pe care l-a adus cucerirea romană în spațiile europene este incontestabil. *Dreptul roman*, alături de *filosofia antică greacă* și *creștinismul*, reprezintă pilonii culturii și civilizației lumii contemporane.